

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

III. Proponitur deinde nostra.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

sia patriam Aquiloni assignant; rerum vero ab eo gerendarum locum, Austro.

*Secundum
argumentū.
Disputatur
de censu
Quirinii.
Proponitur
Bezæ opinio.*

Sueton. Aug.
cap. ult.
Dio libr. 56.

Joseph. Antiq.
libr. 18. cap. 1.

Joseph. Antiq.
libr. 16. c. 14.

Ad. 5. 37.

*Proponitur
deinde nostrā.
Suet. August.
cap. 27.*

Joseph. Antiq.
libr. 7. cap. 10.

II. Alterum hoc objicit Bodinus, censum ab Augusto indictum, & à Cyrenio actum, cum historia Jesu haudquaquam congruere, quippe auctorem esse Dionem, evenisse id anno qui mortem Augusti proxime præcessit, atque eo anno Jesum jam annum decimum quartum attingisse. Ad id autem quod opponi potest, duplicem ab Augusto factam descriptionem; postremam eam quam commemorat Dio; priorem vero per Cyrenium à Luca memoriæ proditam, quæ cum ageretur natus est Christus: ad id, inquam, subjicit Bodinus, rem aliter se habere, quippe hoc tempore Quintilium Varum Syriæ Præsidem fuisse, non Cyrenium, qui multo post Herodis obitum Judææ censum egit; quorum omnium testem citat Josephum. A Bodino hic exigitari Bezam manifestum est, cujus hæc est opinio; Augustum, ut breviarium illud Imperii conficeret, cujus Suetonius & Dio meminerunt, necesse habuisse orbis totius, qua Romanum patebat imperium, descriptionem instituire, citra ullam tributorum exactionem; id autem in Syria factum per Cyrium, sive Quirinium, illic ea tantum de causâ cum potestate missum; cum Præsides esset, sive Saturninus, sive Varus: post Archelai vero exilium, rursus eodem missum Quirinium, ut Archelai confiscaret pecunias, Syrorumque omnium, ac jam Syriæ contributorum Judæorum facultates censeret: posteriorem hunc censum literis à Josepho proditum, priorem à Luca. Itaque inane est quod adversus ea objicit Bodinus, Quintilium Varum Præsidem fuisse, cum prior census actus est, non Quirinium; cum præmonuerit eum Beza Varo numeris participem ac socium adjunctum fuisse Quirinium, quemadmodum Saturnini collegam datum Voluminium scribit idem Josephus. Quæ verane sint, jam non inquiri: absque examine certe, & confutatione à Bodino haudquaquam debuerunt prætermitti. Verum sic agitur: quod boni est, excerptit; dicit quod mali est, vel quod mali esse putat; cum nihil sit, quin male narrando depravari possit. Profecto in Bezæ sententiam concesserunt viri eruditionis fama nobilissimi, Scaliger, Casaubonus, Drusus, Petavius, Grotius; plurimumque juvari videtur causâ hæc ipsis Lucæ verbis: *Hæc descriptio prima facta est à Præside Syriæ Cyriano*: quasi innuens post primam illam descriptionem à Cyrenio factam, aliam deinde fuisse institutam ab eodem, nempe postquam Archelai pecuniæ in fiscum sunt redactæ, quæ & ab eodem Luca in Actis commemoratur. Nos quoque tantorum virorum sententiæ poteramus adherere, & Bodini cavillationum securi ad alia pergere: verum quoniam dignus vindicæ nodus hic est, in eo industriam quoque nostram experiemur.

III. Aliorum igitur acute excogitatis super illo Quirinii censu à Luca memorato interpretationibus compendii causâ prætermittis, nostram proferemus. Censum Romani Imperii ab Augusto ter actum fuisse testificatur Suetonius. Docent idem nos Ancyranæ tabulæ, quas in Pandectis suis Turcicus Leunclavius, & in Inscriptionibus suis Gruterus repræsentant; atque id insuper, primum censum habitum fuisse Augusto VI, Agrippa II. Coss. qui annus congruit cum Juliano XVIII: secundum, Marcio Censorino & Asinio Gallo Coss. anno nimirum Juliano XXXVIII: tertium, Sexto Pompeio & Sexto Apuleio Coss. Juliano anno LIX. Aio secundum hunc censum eum esse, qui cum ageretur, natus Christum Lucas refert. Sciendum enim est rem fuisse censum diuturnioris operæ, quæque in plurium annorum spatium excurreret. Cum Davidis jussu Ebræos percensuit Joab, decem prope menses in eam rem infumit; quamvis in censum non venerint Levitæ & Benjamitæ, ut habet Josephus. Hinc existimari potest, quantæ fuerit molis ac temporis Romanum totum Imperium lustrare & censere. Facile ergo crediderim ab anno XXXVIII Juliano cceptum hunc censum, ad Christi usque ortum perseverasse. Atqui Q. Sentius Saturninus, vir Consularis, Præsides in Syriam missus est circa hunc ipsum annum Julianum XXXVIII, Syriamque per quinquennium circiter rexit. Extremis itaque præfecturæ suæ temporibus, eum puto mandatum accepisse de censu habendo per Syriam. Nam prius per Italiam, finitimasque provincias institui censum oportuit, quam in extremis Imperii finibus. Etsi enim res eodem tempore per universas provincias administrari potuit, quoniam tamen Tabulæ censuales ad Augustum, postquam perfectæ erant, mittebantur, ut Imperii facultates haberet perspectas, vix credibile est tot rebus simul cognoscendis, & ad examen suum revocandis animam adhibere potuisse: quod perfacile erat, si res ordine gesta esset. Ex his autem censualibus Tabulis brevitarium Imperii Suetonio & Dioni memoratum Augustus confecisse. Igitur si medullis Imperii percensendo tribuamus quadriennium, censum agi cceptum in Syria dicemus eo anno, qui postremus fuit Saturnini. Cum autem res abiret in diem, videtur excessisse magistratu ante absolutum censum, ejusque peragendi curam successori suo P. Quintilio

Varo reliquisse. Qui cum instaret operi, tum natus est Jesus Dominus. Præsede Quintilio Varo natum esse Jesum colligi potest ex Josephi Antiquitatum libro decimo septimo, capite septimo; ubi legimus ab aliquo jam tempore Varum præfuisse Syriæ, cum ad patrem Herodem Antipater rediit. Aliquantum etiam intercessit temporis inter Antipatri reditum, & Herodis obitum. Atqui anno ipso quo natus est Christus Jesus, vel proximo certe obiisse Herodem, optimorum Chronologorum sententia est. Ergo mihi veri videtur quam proximum, Syriam regente Quintilio Varo Jesum Christum natum esse, atque in censum venisse à Saturnino inchoatum, cum eum Quintilius Varus absolveret. Omnes igitur omnino extricaverimus difficultates, si apud Lucam pro *κυρνήϊς*, legamus *κωνσταντίας*, quod facile patitur similitudo nominum & characterum affinitas. Ut sic recudatur totus ille versiculus Lucæ: *ἀὐτὴν ἡ δασυγερὰν πρῶτην ἐγγύτην ἡ γαμοσβασίαν ἢ οὐκείας κωνσταντίας*. Prima dicitur illa descriptio, quod non antea vocata fuisset ad censum Judææ. Patet ex Justino adversus Tryphonem: *δασυγερῆς ἄτης ἐν ἰουδαίᾳ τῶν πρῶτης ἐπὶ κυρνήϊς, ἀνεκλήθη δατὸν ναζαρίτη, ἐνθα ἦν, εἰς βηθλεὲμ, ὅθεν ἦν, δασυγερὰ δαδ.* Cum primus ille census sub Cyrenio tunc ageretur, ascendit (Joseph) Nazaretho, ubi domicilium habebat, Bethlehemum, unde erat oriundus, ut in censum referretur. Jam vero promptus est & liquidus Tertulliani intellectus, qui libro quarto adversus Marcionem sic disserit: *Sed & census constat actos sub Augusto nunc in Judæam per Sentium Saturninum, apud quos genus ejus inquirere potuissent.* Census ait actos per Saturninum, qui eos inchoavit & provexit, sed magistratu abire iustus opus absolvendum Quintilio reliquit. Si quis nostram hanc opinionem cum aliis omnibus hæcenus propositis contendat, longe simpliciores esse, angustiusque longe sese expedire facilius & minus sibi permittere reperiet. Nam Beza, cujus expositionem Scalliger, alique quos dixi, tanto consensu, illaudato ipsius auctore, exceperunt, fingit duos à Quintinio census actos, quod nullius defendi potest Auctoris suffragio, & à Josepho fuisse prætermisum vix credibile est. Multo minus etiam probabile est *οὐκείας ἡγεμύνα*, Syria Præsidem appellari, qui censitor & *κυρνήϊς* tantum fuit. Atenim temeritatis fortasse aliquis nos arcesset & audacia, qui receptam in Evangelio Lucæ lectionem sollicitemus, quasi sacros illos apices refingamus ad libitum, & divina oracula ad arbitrium nostrum revocemus. A quo tantum certe absumus, ut summam illis reverentiam à nobis & ab aliis exhiberi velimus. Neque vero quicquam hac in parte putamus esse peccatum, cum viros orthodoxos habeamus itidem & heterodoxos, quorum exemplum sequamur. Præterea in Lucæ Evangelium maximas Marcionistarum, priscorumque Hæreticorum corruptelas incubuisse memoria ab Epiphanio proditum est. Legi velim quæ in eam rem scripta sunt à Sixto Senensi libro Bibliothecæ septimo. Neque hunc duntaxat, sed reliquos etiam Testamenti utriusque libros mendis fuisse obnoxios, cum Variantes lectiones quæ à multis sunt collectæ, & Veterum interpretationes quas observare licet, tum & crebræ sanctorum Patrum, Origenis præsertim, Chrysostomi, & Hieronymi testificationes nos edocent. Objici id etiam potest, probabile non esse censum illum secundum ab Augusto institutum, à magistratu Romano habitum fuisse in Judæa, cujus rex erat Herodes summo & optimo jure, & ad cujus pertinebat officium tributa exigere à subditis. Respondeo beneficiario jure regnum hoc Herodem tenuisse, proptereaque certa tributa Romanis pependisse, quemadmodum tradit Appianus. Census autem agebantur, non ad exigenda solum tributa, sed ad cognoscendas etiam singulorum facultates, ætates, familias, artes, & officia. Intererat autem Romanorum perspectas habere vires Judææ terræ, cujus supremum dominium ad se pertinebat, & ex qua stipendia Pompeius, alique Romanorum magistratus jam ante perceperant. Venerunt ergo in censum Judæi, sed pro sua conditione: alius enim fuit eorum census, qui jure Quiritium, alius eorum qui jure Latii, vel qui jure Italico, vel qui jure Provinciarum, vel qui jure beneficiario censebantur. Nec regnorum solum & provinciarum, sed & urbium etiam diversa erant jura. Patet id ex Digestorum titulo De censibus. Suo ergo jure ad censum venit Judæa, cum ab Augusto census est institutus; nempe citra indicationem tributi.

IV. Tertio hoc argumento Evangelii Lucæ veritatem oppugnat Bodinus, quod ad hunc censum neutiquam vocati sint peregrini, aut socii, aut vectigales, sed cives tantum Romani; testemque citat Eusebium, qui & civium hoc censu descriptorum numerum designat: Jesus autem cum non fuerit Romanus civis, censeri non debuerit. Verum et si Romanorum civium numerum expressit Eusebius, non inde recte colligitur cives tantum professionem edidisse: nec civium omnium, sed eorum tantummodo qui arma ferre possent, nomina in publicum edi solebant. Livius de primo censu quem fecit Servius Tullius: *Millia octoginta civium censu dicuntur. Adjicit*

Luc. 2. 1.

Terrall. adv. Marc. libr. 4. cap. 19.

Epiphon. Hæz. 4. cap. 11. Stat. Sen. Bibl. libr. 7. Hæz. 4.

Appian. Bell. civil. libr. 5.

Tertium argumentum. Euseb. Chron. libr. 2. Liv. libr. 1. cap. 44.

no
n,
im
ab
em
ri.
in-
bi-
ka-
il-
bis
du-
luc
ive
an-
fa-
ica.
fle,
nu-
ino
qui-
roz-
in
Ca-
phis
solt
eo-
en-
um
ex-
no-
lum
nos
bus
gu-
lar-
ext-
ren-
est
tre-
rem
bus.
ium
unc
on-
II,
po-
per
verii
ait,
san-
sol-
rat,
verii
per-
no,
ma-
tilio